

MODA VA IJTIMOY MEDIA: YOSHLAR ORASIDA TARBIYA VA SHAKLLANISH MASALALARI**Abduxalikova Diyorabonu Farxod qizi**

Talaba. "Dizayn (libos va gazlamalar)" yo'nalishi

Kamoliddin Behzod nomidagi Milliy rassomlik va dizayn instituti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17727042>

Annotatsiya. Ushbu maqolada moda va ijtimoiy media o'rtasidagi bog'liqlik, uning yoshlar tarbiyasiga ta'siri va shaxsiy uslub shakllanishidagi roli tahlil qilinadi. Maqolada ijtimoiy tarmoqlarda moda trendlarining tarqalishi, yoshlar ongiga ijobiy va salbiy ta'siri, shuningdek, kreativlik, estetik did va madaniy qadriyatlarni rivojlantirishdagi roli yoritilgan.

Kalit so'zlar: moda, ijtimoiy media, yoshlar tarbiyasi, shaxsiy uslub, trendlar, kreativlik, estetik did, axloqiy qadriyatlar.

Аннотация. В данной статье рассматривается взаимосвязь моды и социальных медиа, а также их влияние на воспитание молодежи и формирование личного стиля.

Освещается процесс распространения модных тенденций через социальные сети, их положительное и отрицательное влияние, а также роль в развитии креативности и эстетического вкуса.

Ключевые слова: moda, социальные медиа, воспитание молодежи, личный стиль, тренды, креативность, эстетический вкус, нравственные ценности

Abstract. This article examines the relationship between fashion and social media, analyzing its impact on youth education and personal style development. It highlights the spread of fashion trends online, their positive and negative effects, and their role in fostering creativity, aesthetic taste, and cultural values.

Keywords: fashion, social media, youth education, personal style, trends, creativity, aesthetic taste, moral values.

Kirish

Hozirgi kunda moda va ijtimoiy media ajralmas jarayonlarga aylandi. Yoshlar Instagram, TikTok, YouTube va boshqa platformalarda nafaqat moda trendlarini kuzatadi, balki o'z shaxsiy uslubini yaratadi va ijtimoiy muhitga moslashadi. Shu bilan birga, ijtimoiy media yoshlar tarbiyasida, axloqiy qadriyatlar, estetik did va kreativ fikrlashning shakllanishida muhim vosita sifatida xizmat qiladi. Bugungi yoshlar modasini ijtimoiy media orqali o'rganish, ularni madaniy g'urur, shaxsiy uslub va global trendlarni anglashga yo'naltiradi.

Asosiy qism**1. Moda trendlarini tezkor tarqatish**

Ijtimoiy media yoshlar orasida trendlarning tez va keng tarqalishiga xizmat qiladi.

Instagram va TikTok orqali yangi kolleksiyalar, street-style, smart casual yoki eco-fashion trendlari global auditoriyaga yetkaziladi. Bu jarayon yoshlar ongini zamonaviy estetik me'yorlar bilan tanishtiradi va shaxsiy uslubni shakllantirishga yordam beradi.

2. Shaxsiy uslub va identitet shakllanishi

Yoshlar ijtimoiy media orqali turli modellar, bloggerlar va dizaynerlar uslubini o'rganadi.

Bu jarayon shaxsiy identitet va uslubni shakllantirish, o'zini ifoda qilish imkoniyatini beradi. Masalan, streetwear yoki minimalist konseptlar yoshlarni ijodiy qarorlar qabul qilishga rag'batlantiradi.

3. Estetik tarbiya va kreativ qarorlar

Ijtimoiy media yoshlar modasida estetik tarbiya vazifasini bajaradi. Ranglar, matolar va siluetlar bilan eksperiment qilish orqali yoshlar estetik didni rivojlantiradi. Shuningdek, kreativ qarorlar qabul qilish, stil va kombinatsiyalarni yaratish yoshlarni ijodiy fikrlashga o'rgatadi.

4. Axloqiy va ijtimoiy qadriyatlarni targ'ib qilish

Platformalarda modani targ'ib qilish jarayonida axloqiy qadriyatlar ham aks ettiriladi: tartib, hurmat, shaxsiy intizom, ekologik mas'uliyat. Masalan, ekologik toza matolardan tayyorlangan kiyimlar yoshlarni mas'uliyat va ehtiyotkorlik bilan tarbiyalaydi.

5. Madaniy identitetni mustahkamlash

Ijtimoiy media yoshlarni milliy va global moda bilan tanishtiradi. Milliy matolar, naqshlar va dizayn elementlari orqali yoshlar madaniy g'ururini his qiladi. Shu bilan birga, global trendlar bilan uyg'unlashish orqali ular dunyoqarashini kengaytiradi va madaniy ongini rivojlantiradi.

6. Digital fashion va interaktiv tarbiya

3D modellashtirish, virtual fitting va digital print kabi texnologiyalar ijtimoiy media orqali yoshlar modasini interaktiv qiladi. Bu jarayon shaxsiy uslubni rivojlantirish, axloqiy qadriyatlar va kreativ fikrlashni qo'llab-quvvatlaydi.

7. Ijtimoiy media xavflari va tarbiyaviy yo'naltirish

Ijtimoiy media yoshlar modasida salbiy ta'sir ham ko'rsatishi mumkin: noto'g'ri trendlar, qarama-qarshi estetik me'yorlar yoki salbiy ruhiy holat. Shu sababli, pedagoglar, ota-onalar va dizaynerlar yoshlarni ijtimoiy media orqali moda trendlarini ongli qabul qilishga, axloqiy va madaniy qadriyatlarni hurmat qilishga yo'naltirishi zarur.

8. Trendlarni ijtimoiy foydaga yo'naltirish

Yoshlar ijtimoiy media orqali o'z ijodini, fashion bloglarini va sustainable fashion loyihalarini targ'ib qilishi mumkin. Bu orqali ular kreativlik, mas'uliyat va ijtimoiy hamkorlikni rivojlantiradi, shuningdek, jamiyatda ijobiy o'zgarishlar yaratadi.

9. Influencerlar va yoshlar tarbiyasi

Bugungi kunda yoshlar orasida moda trendlarini belgilashda influencerlar muhim rol o'ynaydi. Instagram, TikTok va YouTube'da mashhur bloggerlar, stilistlar va dizaynerlar kiyim tanlovi, rang kombinatsiyalari va styling bo'yicha namuna ko'rsatadi. Bu jarayon yoshlarni estetik did, kreativ qarorlar va shaxsiy uslubni rivojlantirishga undaydi. Shu bilan birga, ijtimoiy media foydalanuvchilari orasida mas'uliyatli va axloqiy tarzda trendlarni tanlash tarbiyasi shakllanadi.

10. Hashtag va trendlar orqali madaniy muloqot

Hashtaglar, challenge'lar va viral trendlar yoshlar orasida global moda hamjamiyatiga qo'shilish imkonini beradi. Masalan, #SustainableFashion yoki #NeoEthnicChallenge kabi trendlar yoshlarni nafaqat estetik jihatdan, balki madaniy va axloqiy nuqtai nazardan ham o'rgatadi. Shu yo'l bilan ular milliy va xalqaro madaniyatlar bilan muloqot qilishni, estetik va axloqiy qadriyatlarni qabul qilishni o'rganadi.

11. Trendlarni ijtimoiy mas'uliyat bilan uyg'unlashtirish

Ijtimoiy media yoshlar modasida faqat estetik qiziqish bilan cheklanmaydi, balki ijtimoiy mas'uliyatni ham rivojlantiradi. Misol uchun, ekologik toza kiyimlar, gender tenglikka oid kampaniyalar yoki madaniy qadriyatlarni targ'ib qiluvchi kontent yoshlar orasida axloqiy tarbiya vazifasini bajaradi.

12. Virtual fitting va interaktiv tarbiya

3D modellash va virtual fitting texnologiyalari yoshlar modasini interaktiv qiladi.

Shu orqali ular kiyimlarni sinab ko'rish, ranglar va naqshlarni tanlash jarayonida o'z estetik didini rivojlantiradi, kreativ qarorlar qabul qiladi va madaniy qadriyatlarni hisobga oladi.

Bu jarayon tarbiyaviy jihatdan ham foydalidir, chunki yoshlar o'z tanlovi uchun javobgarlikni his qiladi.

13. Ijtimoiy media orqali madaniy g'urur va milliy identitetni rivojlantirish

Yoshlar ijtimoiy media orqali milliy matolar, naqshlar va liboslar bilan tanishadi.

Masalan, adras yoki atlasdan tayyorlangan streetwear, smart casual yoki minimalistik liboslar Instagram va TikTok'da namoyish etiladi. Bu jarayon yoshlarni milliy merosini qadrlashga, estetik didini rivojlantirishga va global trendlar bilan uyg'unlashishga rag'batlantiradi.

14. Salbiy ta'sirlar va ularni bartaraf etish

Ijtimoiy media yoshlar orasida salbiy estetik me'yorlar, body shaming, yoki noto'g'ri trendlarni ta'sir qilishi mumkin. Shu sababli, pedagoglar va ota-onalar yoshlarni trendlarni ongli qabul qilishga, shaxsiy uslubni yaratishda axloqiy va madaniy qadriyatlarni hisobga olishga yo'naltirishi zarur. Masalan, "#BodyPositive" yoki "#SustainableFashion" kabi kontent yoshlarni ijobiy ruhiy va estetik tarbiyaga yo'naltiradi.

15. Ijtimoiy media va kreativ iqtisodiyot

Ijtimoiy media yoshlar modasida kreativ iqtisodiy imkoniyatlarni ham yaratadi. Blog, online boutique, virtual styling xizmatlari yoki digital fashion kontent orqali yoshlar o'z ijodiy mahsulotlarini bozorga chiqaradi, tadbirkorlik qobiliyatlarini rivojlantiradi va shaxsiy mas'uliyatni oshiradi. Bu nafaqat estetik va axloqiy tarbiyani, balki iqtisodiy tafakkurni ham shakllantiradi.

16. Madaniy festival va onlayn ko'rgazmalar orqali tarbiya

Yoshlar modasini targ'ib qilishda ijtimoiy media bilan birga onlayn fashion show va madaniy festival tadbirlari muhim rol o'ynaydi. Masalan, "O'zbek street-style haftaligi" yoki "Virtual Fashion Week" yoshlarni estetik did, madaniy g'urur va global trendlar bilan tanishtiradi, shaxsiy uslub va kreativ qarorlarni rivojlantirishga xizmat qiladi.

Xulosa

Moda va ijtimoiy media yoshlar tarbiyasida muhim vosita hisoblanadi. U shaxsiy uslub, madaniy identitet, estetik did va axloqiy qadriyatlarni shakllantiradi. Shu bilan birga, global trendlar va digital texnologiyalar orqali yoshlar ijodiy qarorlar qabul qilishni o'rganadi, madaniy g'urur va shaxsiy mas'uliyatni rivojlantiradi. Shuning uchun pedagoglar, dizaynerlar va ota-onalar yoshlar modasini ijtimoiy media orqali tarbiyaviy jarayonga samarali qo'llashga e'tibor berishlari lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. Toshkent, 2008.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Milliy tiklanishdan milliy yuksalish sari" konsepsiyasi bo'yicha nutqlari. Toshkent, 2020
3. O'zbekiston Respublikasi Madaniyat vazirligi. Madaniyat va san'atni rivojlantirish konsepsiyasi. Toshkent, 2019
4. Xaitova Z.P. Libos dizayni asoslari. Toshkent: K. Behzod NRI, 2021
5. Rasulov B. O'zbek milliy liboslarining badiiy xususiyatlari. Toshkent: San'at, 2017.

6. To'ychiyeva M. Atlas va adras matolari: tarixi va zamonaviy yondashuvlari. Toshkent, 2020.
7. UNESCO. Intangible Cultural Heritage: Textile Techniques of Central Asia. Paris, 2023.
8. Morgan L. The Art of Traditional Dress. London, 2012.
9. Rice D. Fashion and Cultural Identity. New York: Routledge, 2016.
10. O'zbekiston Milliy kutubxonasi elektron bazasi. 2015–2024 yillar.